PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos Vyriausybės
2021 m. lapkričio 17 d. nutarimu Nr. 950

2021–2030 METŲ PLĖTROS PROGRAMOS VALDYTOJOS LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISINGUMO MINISTERIJOS INTELEKTINĖS NUOSAVYBĖS PLĖTROS PROGRAMA

I SKYRIUS
PLĖTROS PROGRAMOS PASKIRTIS

Valstybės veiklos sritis **13. TEISINGUMAS**
Nacionalinio pažangos plano (toliau – NPP) pažangos uždavinių (toliau – uždavinys) įtraukimo į plėtros programą logika 2021–2030 metų plėtros programos valdytojos Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos intelektinės nuosavybės plėtros programa (toliau – plėtros programa) įgyvendina 2021–2030 metų nacionalinio pažangos plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. rugsėjo 9 d. nutarimu Nr. 998 „Dėl 2021–2030 metų Nacionalinio pažangos plano patvirtinimo“, pirmąjį strateginį tikslą – „Pereiti prie mokslo žiniomis, pažangiosiomis technologijomis, inovacijomis grįsto darnaus ekonomikos vystymosi ir didinti šalies tarptautinį konkurencingumą“. Į plėtros programą įtrauktas vienas pirmojo NPP strateginio tikslo 1.10 uždavinys, priskirtas Teisingumo ministerijai – „Skatinti intelektinės nuosavybės kūrimą ir naudojimą“. Pagal intelektinės nuosavybės (toliau – IN) pajamų, eksporto rodiklius Lietuva atsilieka nuo kitų ekonomiškai pažengusių Europos Sąjungos valstybių.
NPP uždavinys, kodas ir pavadinimas 1.10 uždavinys „Skatinti intelektinės nuosavybės kūrimą ir naudojimą“
NPP uždavinio rodiklis ir (ar) tikslo rodiklis NPP 1.10 uždavinio rodiklis: 1.10.1. Patentinių paraiškų pagal Patentinės kooperacijos sutartį (PCT) skaičius vienam mlrd. bendrojo vidaus produkto (BVP) (perkamosios galios standartais)

Pradinė rodiklio reikšmė (2017 m.) – 0,5; tarpinė rodiklio reikšmė (2025 m.) – 1,5; galutinė rodiklio reikšmė (2030 m.) – 2,5
1 problema – Mažiau nei 10 proc. įmonių kuria ir naudoja IN
Spręstinos problemos priežastys: **1.1. Efektyvių paskatų IN kūrimui ir apsaugai trūkumas** (prioriteto reitingo balas – 1) 1.1.1. Investicijos į Mokslinius tyrimus ir eksperimentinę plėtrą (MTEP), kurios rezultatas yra IN, – daugiau nei dvigubai mažesnės už ES vidurkį 1.1.2. Valstybė IN apsaugos įteisinimą remia iš esmės kompensavimo būdu 1.1.3. Inovatyvių viešųjų pirkimų vertė nesiekia 2 proc. visų viešųjų pirkimų vertės 1.1.4. Fragmentuota institucinė IN sistema neprisideda prie nuoseklaus ir tolygaus IN kūrimo 1.1.5. Neidentifikuotos bendros ir veiksmingos priemonės proveržiui IN apsaugos srityje pasiekti **1.2. Visuomenė ir verslas nesuvokia IN kaip turto vertės: tik 33 proc. verslo subjektų žino pramoninės nuosavybės apsaugos galimybes** (prioriteto reitingo balas – 2) 1.2.1. IN administravimo tobulinimas ir visuomenės švietimas finansuojami projektiniu principu 1.2.2. Švietimą ir informacijos sklaidą IN srityje nekoordinuotai vykdo kelios institucijos **1.3. Nedidelis patentuojamų išradimų komercinis potencialas: vidutinė nacionalinių patentų galiojimo trukmė yra tik apie 5 metus** (prioriteto reitingo balas – 3) 1.3.1. Patentų apsaugos sistema neskatina efektyvaus mokslo ir studijų institucijų intelektinio potencialo panaudojimo 1.3.2. Pareikštinė nacionalinė patentų išdavimo sistema nesuteikia pareiškėjams stiprios apsaugos, aiškumo ir užtikrintumo **<u>Pažangos priemonės, kuriomis sprendžiama problema:</u>** **13-001-01-10-01** Sukurti ir įveiklinti IN apsaugos paskatų sistemą *(sprendžiama 1.1 priežastis)* **13-001-01-10-02** Didinti informuotumą skatinant IN apsaugą (*sprendžiama 1.2 priežastis*) **13-001-01-10-03** Didinti IN apsaugos sistemos prieinamumą (*sprendžiamos 1.3 ir 1.1.2 priežastys)* **1.1.1**, **1.1.3** priežastys iš dalies sprendžiamos Lietuvos Respublikos Vyriausybės tvirtinamos Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijos (toliau – EIM) valdomos plėtros programos, skirtos NPP 1 tikslo „Pereiti prie mokslo žiniomis, pažangiosiomis technologijomis, inovacijomis grįsto darnaus ekonomikos vystymosi ir didinti šalies tarptautinį konkurencingumą“ 1.5 uždaviniui „Skatinti pažangiųjų technologijų ir inovacijų kūrimą, diegimą ir sklaidą“ ir 1.8 uždaviniui „Skatinti verslumą ir įmonių augimą“ įgyvendinti, priemonėmis, taip pat vykdant institucijų tęstinę veiklą.
2 problema – Neužtikrinamas veiksmingas IN teisių gynimas
Spręstinos problemos priežastys: **2.1. 55 proc. gyventojų tikslingai pirktų padirbtas prekes, o 45 proc. naudotų IN pažeidžiantį turinį** (prioriteto reitingo balas – 1)

2.1.1. Vartotojai sąmoningai renkasi IN pažeidžiančias prekes ir turinį
2.1.2. Dažnai išvengiama atsakomybės už IN pažeidimus:
2.1.2.1. Pradedama labai mažai ikiteisminių tyrimų dėl IN teisių pažeidimų
2.1.2.2. Neskiriami ištekliai IN teisių gynimui užtikrinti
2.1.3. Ribotai prieinamas legalus turinys
2.2. Sudėtinga pasinaudoti IN teisių gynimo priemonėmis (prioriteto reitingo balas – 2)
2.2.1. Teisių gynimas dešimtis kartų brangesnis nei IN registravimas
2.2.2. Nesinaudojama alternatyviais IN ginčų sprendimo būdais
2.3. Nepakankamas teisių gynimo pareigūnų dėmesys IN pažeidimams (prioriteto reitingo balas – 3)
2.3.1. Sudėtingas IN, ypač elektroninėje erdvėje, teisių pažeidimų ir nusikaltimų pobūdis
2.3.2. Negausi praktika nesukuria prielaidų pareigūnams specializuotis IN srityje

Pažangos priemonės, kuriomis sprendžiama problema:

13-001-01-10-02 Didinti informuotumą skatinant IN apsaugą *(sprendžiama 2.1.1 priežastis)*
13-001-01-10-04 Stiprinti IN teisių gynimo sistemą *(sprendžiamos 2.1.3, 2.2, 2.1.2 ir 2.3 priežastys*)
2.3 priežastis iš dalies sprendžiama Lietuvos Respublikos Vyriausybės tvirtinamos Lietuvos Respublikos kultūros ministerijos (toliau – KM) valdomos Kultūros ir kūrybingumo plėtros programos priemonėmis bei Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (toliau – VRM), kaip atsakingo strateginio valdymo sistemos dalyvio, rengiamos nacionalinės plėtros programos, įgyvendinančios NPP 10 tikslo „Stiprinti nacionalinį saugumą“ 10.7 uždavinį „Mažinti sunkaus nusikalstamumo ir terorizmo grėsmes“, priemonėmis.

II SKYRIUS
FINANSINIŲ PROJEKCIJŲ DALIS

NPP uždavinys	Finansinės projekcijos, tūkst. Eur	Finansavimo šaltiniai
1	2	3
1.10 uždavinys. Skatinti IN kūrimą ir naudojimą	8 400	8 400 tūkst. Eur – valstybės biudžetas *(NPP planuojama finansinė projekcija)*

	442	442 tūkst. Eur* – Valstybinio patentų biuro pagal 2017 m. birželio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 2017/1001 dėl Europos Sąjungos prekių ženklo *planuojamos* lėšos, skirtos valstybių narių išlaidų daliai, patiriamai dėl jų vaidmens užtikrinant sklandų ES prekių ženklų sistemos veikimą, kompensuoti
Plėtros programos planuojama suma iš viso:	8 842	

III SKYRIUS
PAŽANGOS PRIEMONIŲ RINKINYS

Pažangos priemonės kodas	Pažangos priemonė	Pažangos priemonės įgyvendinimo NPP uždavinys	Kiti NPP uždaviniai	Būtinos sąlygos	Dalyvaujančios institucijos	Pažangos priemonės rezultato rodiklio pavadinimas	Pažangos priemonės rezultato rodiklio reikšmės		Pažangos priemonės papildomas požymis**: LRVĮP, HP, NRD, RPP
							Pradinė	2030 m.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
13-001-01-10-01	Sukurti ir įveiklinti IN apsaugos paskatų sistemą	1.10. Skatinti IN kūrimą ir naudojimą	-	-	EIM	Lietuvos subjektų registruojamų pramoninės nuosavybės objektų skaičius vienam mlrd. bendrojo vidaus produkto (BVP)	60,6 (2019 m.)	66,7	LRV ĮP, Inovatyvumo HP
13-001-01-10-02	Didinti informuotumą	1.10. Skatinti IN kūrimą ir naudojimą	-	-	KM EIM	Verslo subjektų, susipažinusių su IN apsaugos	78 (2018 m.)	85	-

* *Planuojamos lėšos siekiant įgyvendinti* NPP finansinių projekcijų sąlygą, nurodytą NPP 2 priedo lentelės stulpelyje „Siektinos tikslo finansavimo sąlygos“.

** LRV ĮP – Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos įgyvendinimo plano priemonė; HP – priemonė, kuria prisidedama prie darnaus vystymosi, inovatyvumo (kūrybingumo) ir (ar) lygių galimybių visiems horizontaliojo principo įgyvendinimo; NRD – Nacionalinės reformų darbotvarkės įgyvendinimo priemonė; RPP – regioninė pažangos priemonė.

	skatinant IN apsaugą				Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerija (toliau – ŠMSM)	galimybėmis, dalis, proc.			
						Visuomenės, netoleruojančios IN pažeidimų, dalies didėjimas, procentiniais punktais	0***	+15	
13-001-01-10-03	Didinti IN apsaugos sistemos prieinamumą	1.10. Skatinti IN kūrimą ir naudojimą	-	-	EIM Lietuvos Respublikos finansų ministerija ŠMSM	Mokslo ir studijų institucijų pajamos, gautos iš patentų ar patentų paraiškų licencinių sutarčių, tūkst. Eur	619 (2019 m.)	900	Inovatyvumo HP

*** Šiuo metu rodiklio reikšmė nėra apskaičiuota; visuomenės apklausą planuojama atlikti 2022 m.

						Patentų paraiškų, kurioms pasinaudota finansavimo priemonėmis, dalis (per metus), proc.	40 (2019 m.)	50	
13-001-01-10-04	Stiprinti IN teisių gynimo sistemą	1.10. Skatinti IN kūrimą ir naudojimą	-	-	KM VRM Lietuvos radijo ir televizijos komisija Nacionalinė teismų administracija Lietuvos Respublikos generalinė prokuratūra	Kvalifikacijos kėlimo ar mokymų IN apsaugos srityje dalyvių, teigiamai vertinančių įgytų žinių pritaikomumą, dalies didėjimas, procentiniais punktais	0****	+15	-

**** Šiuo metu rodiklio reikšmė nėra apskaičiuota; visuomenės apklausą planuojama atlikti 2022 m.

					KM	Interneto vartotojų, naudojusių audiovizualinį turinį legaliai, dalis, proc.	33,7 (2021 m.)	65	

_____